

Huvudman

Vårgårda kommun
kommunen@vargarda.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Lena skola F-6 i Vårgårda kommun

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Vårgårda kommun att senast den 30 april 2024 ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande extra anpassningar, särskilt stöd och extra studietid. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Vårgårda kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Vårgårda kommun ska vidta följande åtgärder

Extra anpassningar och särskilt stöd

1. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 30 april 2024 informera samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens bestämmelser om extra anpassningar. Huvudmannen ska dokumentera skriftligt när och hur informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 § och 3 kap. 5 § skollagen)
2. Se till att elever som bedömts vara i behov av extra anpassningar ges de extra anpassningar som skolans personal har bedömt att eleverna är i behov av. (3 kap. 5 § skollagen)

3. För varje anmälan om behov av särskilt stöd för en elev som inkommer till rektorn, eller som redan har inkommit men där utredning ännu inte har påbörjats, ska rektorn starta en utredning. I varje sådan utredning av behov av särskilt stöd som startas ska samråd ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövt. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit till rektorn under perioden 21 februari - 25 april 2024 och vilket datum en utredning har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)
4. Se till att särskilt stöd ges i enlighet med en elevs beslutade åtgärdsprogram samt att beslutade åtgärdsprogram följs upp och utvärderas vid den tidpunkt som angivits i åtgärdsprogrammet. Huvudmannen ska ge in de åtgärdsprogram som har utvärderats under perioden 21 februari – 25 april 2024, samt tillhörande utvärderingar, i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 9 - 10 §§ skollagen)

Extra studietid

5. Se till att erbjuda extra studietid, minst två timmar per vecka, för elever i årskurs 4-6. Av huvudmannens redovisning ska framgå när och hur den extra studietiden erbjuds och anordnas. (10 kap. 5 a § skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser trygghet och studiero samt arbetet mot kränkande behandling.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.goteborg@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2023:8039) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden höstterminen 2023 inlett en tillsyn av Lena skola F-6 i Vårgårda kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Lena skola F-6 följer gällande bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd, trygghet och studiero samt åtgärder mot kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 7 december 2023 och den 8 december 2023. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat skolans plan mot kränkande behandling, skolans ordningsregler och ett

urval av utredningar av särskilt stöd och åtgärdsprogram. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Extra anpassningar och särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Garanti för tidiga stödinsatser

Lärare och elevhälsa berättar att de genomför kartläggningar gällande garantin för tidiga stödinsatser i förskoleklass och i årskurs 1 och att de har kontakt med en central speciallärare. Lärarna berättar även att de utvärderar och lämnar över resultat mellan F-klass till årskurs 1 och mellan årskurs 3 och 4. Specialpedagogen uppger att de använder Skolverkets bedömningar och underlag och att det är en central specialpedagog som hjälper till med arbetet gällande tidiga stödinsatser.

Extra anpassningar

Lärarna berättar i intervju att de inte hinner ge alla extra anpassningar som eleverna har behov av på grund av tidsbrist. Lärarna berättar att det ibland saknas fysiska resurser som lärare, fysiska hjälpmedel eller anpassade lokaler för att kunna ge extra anpassningarna. Lärare berättar vidare att extra anpassningar inte alltid ges i praktisk-estetiska ämnen då lärarna i dessa ämnen inte alltid får information om vilka extra anpassningar de olika eleverna ska ha. Detta gäller även i fritidshemmet.

Elevhälsan uppger att arbetet med extra anpassningar är under utveckling och att det finns arbete kvar att göra innan alla elever får de extra anpassningar de har behov av. Det behövs enligt elevhälsan kompetensutveckling och utveckling av vissa resurser för att komma i mål. Elevhälsan uppger vidare att lärare alltid kan beställa material, men att det kan finnas en tröskel för lärarna att fråga elevhälsan om hjälp/material.

Rektor uppger att alla elever inte får de extra anpassningar de behöver. Rektor berättar att det finns många elever i behov av extra anpassningar och att skolan arbetar för att lyfta anpassningarna till gruppnivå, istället för individnivå. Syftet är att alla då ska kunna ta del av de extra anpassningarna och nå fler elever. Rektor uppger vidare att vissa lärare har svårt att få till extra anpassningar i klasser med många elever.

Utredning av särskilt stöd

Av den förteckning som Skolinspektionen tagit del av över elever som befaras inte komma att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas för vårterminen 2023 och höstterminen 2023 framgår att det finns totalt 36 elever i förteckningen. Av inhämtad dokumentation framgår att skolan genomfört utredningar av elevers behov av särskilt stöd för tio elever. För nio av dessa elever har skolan utarbetat åtgärdsprogram. För tre elever pågår utredningar om särskilt stöd och för nio elever anges det att de står i kö för utredning om särskilt stöd.

Lärare och personal från elevhälsan berättar att om de extra anpassningarna inte är tillräckliga för en elev, anmäler lärarna det till elevhälsa/rektor genom att fylla i en blankett, ta upp det på elevhälsomöten eller kontakta rektor eller elevhälsans professioner direkt. Lärare berättar även att när de lyft en elev till elevhälsan och beslut tagits om att en utredning av särskilt stöd ska genomföras, hamnar eleven på en lista, en kö. Lärare berättar att det kan ta flera år innan någon utredning av särskilt stöd görs. Som exempel uppger lärarna att det var ett och ett halvt år sedan en lärare lyfte en elevs behov av utredning av särskilt stöd, en annan lärare att det gått tre år och en tredje att det gått ett år sedan behovet lyftes.

Enligt elevhälsan är det först sedan i mars 2023 som alla funktioner i elevhälsan är på plats. De berättar att det under en period inte funnits någon specialpedagogisk kompetens på skolan, och att det saknats struktur och förutsättningar för elevhälsans arbete och att arbetet då blivit eftersatt. Specialpedagogen uppger att det nu blivit en kö gällande utredningar av särskilt stöd som ska göras, vilket har kommuniceras till vårdnadshavare och lärare. Specialpedagogen säger även att hen inte hinner med att göra alla utredningar som behöver göras och att det kan vara så att vissa elever, som lärare lyft tidigare, kan ha fallit bort och därmed inte utretts.

Rektor berättar att om de extra anpassningarna inte räcker provar de andra extra anpassningar och utvärderar dem. Om det inte räcker utreder de elevens behov av särskilt stöd. Rektor berättar även att de inte är i fas med utredningarna och att det finns en lista med en kö gällande elever som är i behov av en utredning av särskilt stöd. De som stod på listan i början av juni 2022 är klara nu, säger rektor. De som står på listan nu har tillkommit efter det och det finns de på listan som stått i kö i sex månader upp till ett år, uppger rektor vidare. Rektor berättar även att det därmed finns elever som fått vänta så länge på en utredning att deras kunskapsutveckling blivit lidande. Rektor berättar att hon är noga med prioriteringen av kön så de med störst behov av utredning utreds först. Rektor berättar även att hon bett om hjälp från förvaltningen för att kunna göra utredningar mer skyndsamt.

Vidta åtgärder

Skolinspektionen har tagit del av ett urval av åtgärdsprogram som beslutats om på skolan. Av dokumentationen framgår att åtgärdsprogrammen är beslutade av rektor och vem som är ansvarig för åtgärderna. Det framgår också vilket behov av särskilt stöd eleverna har och hur behovet ska tillgodoses. Skolinspektionen har även tagit del av utvärderingar i samband med åtgärdsprogrammen. Vårdnadshavare har deltagit i utformande av åtgärdsprogram samt utvärdering.

Lärarna svarar samstämigt i intervju att det finns elever i behov av särskilt stöd som inte får det då lärarna inte hinner ge stödet. Två lärare som ska ge särskilt stöd berättar att de inte alltid hinner ge det särskilda stödet som de fått i uppdrag att ge. Lärare uppger att om det inte finns någon vikarie att ta till så förvinner det särskilda stödet då den lärare som ska ge det särskilda stödet måste vara i en klass istället. Lärare uppger att under Skolinspektionens besök ställde skolan in tillfällen då särskilt stöd skulle ges på grund av att den lärare som skulle ge det särskilda stödet istället fick hantera elevkonflikter. Flera lärare uppger att om elever som har särskilt stöd, som det beslutats om i åtgärdsprogram, skulle få det fullt ut skulle det bli det på bekostnad av andra elever. Lärare uppger även att det finns brister i kommunikationen till fritidshemmet om vilket särskilt stöd som det beslutats om i åtgärdsprogram. Lärare i fritidshem uppger även att det behövs mer resurser, kompetensutveckling och anpassade läromedel för att de ska kunna ge särskilt stöd i fritidshemmet.

Elevhälsan uppger att de elever som ska ha särskilt stöd får det men att lärarna får en mycket stressad arbetssituation för att det ska fungera och att det inte kommer att fungera i längden. Elevhälsan uppger även att de börjar få en bra överblick gällande stödbehovet på skolan och att det finns elever med behov av särskilt stöd som personalen skulle behöva kompetensutveckling för att kunna tillgodose.

Rektor uppger att det särskilda stöd som beslutats i åtgärdsprogram ges men att hon skulle önska att fler elever fick särskilt stöd på skolan. Rektor berättar att hon ser att när de arbetar med intensivläsning ger det resultat och att fler elever skulle behöva det än de som får det. Rektor berättar att det även finns elever som inte ligger så långt ifrån målen och som skulle behöva stöd för att komma dit men att de idag bara kan ge särskilt stöd till de elever som ligger långt ifrån måloppfyllnad. Rektor uppger även att särskilt stöd inte ges i fritidshemmet till alla elever som behöver det. Personalen på fritidshemmet är viktiga i genomförandet av särskilt stöd i skolan men de ger inte särskilt stöd på fritidshemmet förutom gällande en elev, fortsätter rektor.

Rättslig reglering

Av 2 kap. 34 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.

Av 3 kap. 4 § skollagen framgår att det ska göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i förskoleklassen, om det utifrån användning av ett nationellt

kartläggningsmaterial finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 och 3 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, lågstadiet i grundskolan, om det utifrån användning av ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 3. Om det efter en sådan bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för den aktuella skolformen, ska det skyndsamt planeras sådant stöd som anges i 5 § eller göras en anmälan till rektorn enligt 7 §. Det behöver inte göras någon särskild bedömning om förutsättningarna i 5 eller 7 § redan är uppfyllda. Det ska i så fall skyndsamt planeras sådant stöd som anges i 5 § eller göras en anmälan till rektorn enligt 7 §.

Av 3 kap. 4 a § skollagen framgår att ansvarig förskollärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid en särskild bedömning enligt 4 §, planering av stöd som anges i 5 § när det i förskoleklassen eller lågstadiet upptäcks att sådant stöd behöver ges i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, och uppföljning enligt 4 b §. Sådant samråd behöver inte genomföras om den ansvariga förskolläraren eller läraren har specialpedagogisk kompetens.

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. Detta gäller elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet.

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd.

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska

följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn.

Av 3 kap. 10 § skollagen framgår att för en elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan och sameskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Skolinspektionens bedömning

Extra anpassningar

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med extra anpassningar.

Av intervjuer med lärare, elevhälsa och rektor framkommer att inte alla elever får de extra anpassningar som de är i behov av. Enligt lärarna begränsas möjligheten att ge de extra anpassningarna av brist på lokaler, materiella eller personella resurser men också av att all personal inte får information om vilka extra anpassningar som ska ges. Elevhälsan och rektor uppger även att det finns ett pågående arbete med extra anpassningar men att det fortsatt är ett utvecklingsbehov och att det finns behov av kompetensutveckling i frågan.

Skolinspektionen bedömer att arbetet med extra anpassningar behöver tydliggöras på skolan och berörda lärare och övrig personal behöver informeras om skollagens bestämmelser om extra anpassningar, så att eleverna får de extra anpassningarna de är i behov av. De elever som befaras inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas ska skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Det ankommer på skolans personal att avgöra vilken typ av extra anpassningar som behöver göras för respektive elev.

Särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att utreda elevers behov av särskilt stöd.

Skolinspektionens utredning visar att skolan inte alltid utreder elevers behov av särskilt stöd, trots att extra anpassningar vidtagits och trots att lärare anmält behov av en sådan utredning till rektor. Av dokumentation samt genom intervjuer framgår att det finns elever som riskerar att inte uppnå betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper i de ämnen som eleven får undervisning i, men att inte alla dessa elever har utretts för särskilt stöd. Det framgår också att skolan inte hinner genomföra de utredningar av särskilt stöd som behövs och att det finns en kö för elever som har behov av att utredas. Lärare uppger att det i vissa fall varit flera år sen de lyft elevers behov av utredning av särskilt stöd. Specialpedagogen uppger även att lärare kan ha lyft elever, för utredning av särskilt stöd, under den period som skolan saknat specialpedagogisk kompetens och att de då fallit bort och inte hamnat på kölistan. Rektorn uppger att det finns elever som fått vänta så

länge på att deras behov av särskilt stöd ska utredas att deras kunskapsutveckling blivit lidande.

Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Rektor och huvudman bör därför se till att en utredning av behov av särskilt stöd genomförs för de elever som anmäls, eller som redan har anmälts, vara i behov av en utredning av särskilt stöd. Om en elevs behov av särskilt stöd inte utreds riskerar eleven att bli utan det särskilda stödet som eleven har behov av och har rätt till enligt skollagen.

Vidta åtgärder

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med att ge elever det särskilda stöd som de är i behov av.

Skolinspektionens utredning visar att särskilt stöd inte alltid ges i enlighet med beslutade åtgärdsprogram eller i den omfattning som elever har behov av. Rektor och elevhälsa uppger att det finns ett större behov av särskilt stöd än skolan kan ge på grund av resursbrist och elevhälsan uppger även att det saknas kompetens att ge visst särskilt stöd på skolan. Enligt rektor och lärare ges heller inte särskilt stöd i fritidshemmet i full utsträckning. Rektor och elevhälsa uppger att det stöd som är beslutat i åtgärdsprogram ges. Lärare berättar dock att det beslutade stödet inte alltid kan ges då den lärare som ska ge det särskilda stödet ibland behöver utföra andra uppgifter. Lärare uppger även att all personal inte får information om vilket särskilt stöd som beslutats om för eleverna och då kan det särskilda stödet inte ges.

Om elever inte får det särskilda stöd de är i behov av innebär det att det finns en uppenbar risk att elever i behov av särskilt stöd inte kommer nå de betygskriterier eller kriterier för bedömning som minst ska uppnås.

Garanti för tidiga stödinsatser

Skolinspektionen bedömer att det av utredningen i ärendet inte framkommer annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom området garanti för tidiga stödinsatser.

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har begärt in scheman för eleverna i årskurs 4-6 på skolan. I dessa scheman finns extra studietid inte med. Elever, lärare och personal från elevhälsan uppger i intervjuer att skolan inte har någon extra studietid för elever. Elevhälsan uppger att det är ett utvecklingsområde och att det finns elever som behöver det men att det inte finns i praktiken. Rektor uppger att extra studietid inte finns på skolan.

Rättslig reglering

Av 10 kap. 5 a § skollagen framgår att elever i årskurs 4-9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två

timmar per vecka. Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör. Extra studietid ska inte räknas in i den minsta totala undervisningstiden enligt 5 §.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens arbete med att erbjuda eleverna extra studietid i årskurs 4-6. Av intervjuer och av inskickade scheman framgår att skolan inte erbjuder eleverna undervisning i form av extra studietid.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Vårgårda kommuns verksamhet vid Lena skola F-6 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller extra anpassningar, särskilt stöd och extra studietid. Det finns därför skäl att förelägga Vårgårda kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Trygghet, studiero och arbetet mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Studiero

Eleverna berättar att det oftast är studiero, att det kan vara stökigt ibland men att läraren då säger till. En lärare uppger att det överlag är studiero. En annan lärare uppger att det kan vara svårt att få studiero i en klass med många elever och en annan lärare uppger att studieron beror på om det är en eller flera vuxna i klassrummet. Elevhälsan uppger att studieron har blivit bättre och bättre och att det är mycket lugnare i klasserna nu än i mars/april 2023. Rektor uppger att vissa dagar är det helt fantastiskt med studieron och vissa dagar ser hon hur jobbigt lärarna har det. Rektor säger att det i vissa klasser är det stora grupper och att de arbetar med att omfördela resurser till dessa klasser. Rektor berättar även att de gjort ett stort arbete gällande studieron i mellanstadiet och att det skett en stor positiv förändring.

Ordningsregler och rutiner för hantering av mobiltelefoner mm.

Elever berättar i intervju att det finns ordningsregler och att de har pratat om reglerna och om hur de fungerar. Andra elever berättar att de inte känner till dem och att de inte pratat om dem i klassen. Lärare uppger att de tar upp ordningsreglerna med eleverna och anpassar efter ålder på eleverna. Lärare berättar också att de diskuterade dem på elevrådet förra året men att de i år har de bara pratat i klas-

serna om de färdiga reglerna. Rektor berättar att hon har beslutat om ordningsreglerna och att de har funnits sedan tidigare men nu reviderats samt att de har tagits upp i elevrådet.

Eleverna berättar att mobiltelefoner inte används på lektionerna, de stängs av och lämnas till läraren. De berättar även att de flesta lämnar in mobiltelefonerna men om någon inte gör det och det upptäcks tar läraren mobiltelefonen och låser in den i skåpet. Lärarna uppger att det inte är något problem med mobiltelefoner på skolan. Lärarna berättar vidare att elever har mobiler och smarta klockor och att de lämnas in till läraren under skoldagen. Lärarna berättar även att det finns elever som får ha dem av särskilda skäl. Av inkommen dokumentation framgår att det finns skriftliga rutiner för hanteringen av mobiltelefoner mm. som är beslutade av rektor.

Disciplinära åtgärder och utredning av ordningsstörande beteende

Elever berättar i intervju att om elever stör på lektionen får de en tillsägelse och ibland kan en elev få gå ut från lektionen för att denne stökar. Ibland följer en vuxen med och ibland inte, enligt eleverna. En elev berättar att förra året kunde lärare ge elever kvarsittning men de gör inte det längre.

Lärarna berättar att om elever inte följer ordningsreglerna blir det först ett samtal med eleven och sedan ett samtal hem. I nästa steg har läraren samtal med rektor eller elevhälsan. Lärare berättar att de använder de delar i skolans konsekvens-trappa som de har mandat att använda och att de är införstådda i alla steg och att följer samma rutiner. Lärare uppger också att de ibland använder disciplinära åtgärder, såsom kvarsittning och utvisning, och då dokumenterar det.

Rektor berättar att det inte finns rutiner för dokumentation gällande utvisning och omhändertagande av föremål men att det alltid dokumenteras. Rektor uppger även att det fattats formella beslut gällande skriftlig varning, avstängning och tillfällig omplacering inom skolenheten och att vårdnadshavare fått uttala sig inför besluten. Elevhälsan uppger att de varit delaktiga i besluten om avstängning och tillfällig omplacering inom skolenheten.

Samtliga lärare berättar att det finns elever som upprepat stör ordningen och att det är ungefär två till fyra elever per klass. Lärare berättar att skolan genomfört utredningar av ordningsstörande beteenden. Elevhälsan berättar att lärare uppmärksammar elever som upprepat stör ordningen och meddelar detta till elevhälsa och rektor. Elevhälsan gör då en kartläggning och återkommer sedan med resultat och åtgärder till lärare. Elevhälsan ger även exempel på åtgärder som vidtagits i samband med utredning av ordningsstörande beteende och uppger att det finns en arbetsgång och en tydlig plan på skolan gällande detta.

Plan mot kränkande behandling

Skolinspektionen har tagit del av skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling för läsåret 2023/24. Planen innehåller en översikt av de åtgärder som skolan bedömer behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av

elever. Planen innehåller en redogörelse för vilka åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året samt en redogörelse för hur åtgärder har genomförts under föregående år. Lärarna uppger att de känner till planen och att eleverna har svarat på en enkät, och resultatet har tagits med i planen. Lärare berättar att planen är trygg att ha om något händer, ett skyddsnät. Elevhälsan uppger att skolkuratoren pratat om planen med eleverna samt att eleverna deltagit i en enkät till underlag för planen. Rektor berättar att de i detta läsårs plan mot kränkande behandling har arbetat med underlag från skolan, i samarbete med elevhälsan, och beskrivit hur de faktiskt gör på skolan.

Arbetet mot kränkande behandling

Elever, lärare, elevhälsa och rektor uppger att eleverna känner sig trygga på skolan. Eleverna uppger att det varit mer bråk tidigare men att det blivit bättre nu. Eleverna berättar att det finns vuxna ute men att de inte alltid ser det som händer om det blir bråk, men när eleverna hämtar en lärare så agerar alltid läraren. Enligt eleverna förekommer det kränkande behandling på skolan och lärare säger då till. Samtliga lärare uppger att det förekommer kränkningar på skolan men att eleverna vet vem de ska vända sig till. Lärarna berättar att de alltid agerar om de får kännedom om en eventuell kränkande behandling och att det finns en samsyn om kränkande behandling på skolan. Lärarna kontakter vårdnadshavare och skriver kränkningsanmälningar. Lärare uppger även att om de är tveksamma om en anmälan ska göras eller inte så samråder de med rektor. En lärare säger att anmälningarna har ökat på skolan men att det inte beror på att kränkningarna ökat utan på att de blivit mer medvetna om hur de ska göra.

Elevhälsan uppger att det förekommer kränkningar på skolan, att alla kränkningar anmäls och att skolkuratoren arbetar förebyggande mot kränkningar i alla klasser. Rektor uppger att det förekommer kränkningar på skolan och om det händer något dokumenteras det alltid och delges rektor. Rektor uppger att det är en låg tröskel för att det ska uppmärksammas och anmälas. Rektor berättar även att alla anmälningar går till huvudmannen och att huvudmannen granskar att alla steg är gjorda och återkopplar till skolan.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 3 § skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero.

Av 5 kap. 4 e § skollagen framgår att det för varje skolenhet ska finnas skriftliga rutiner för hanteringen av omhändertagande av mobiltelefoner och annan elektronisk kommunikationsutrustning enligt 4 b-4 d §§. Rektorn beslutar om sådana rutiner.

Enligt 5 kap. 5 § skollagen ska det finnas ordningsregler för varje skolenhet. Ordningens regler och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningens regler ska utarbetas, följas upp och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. Rektorn beslutar om ordningsregler.

Av 5 kap. 6 § skollagen framgår att personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar. En åtgärd enligt första stycket får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. Enligt de förutsättningar som anges i 7-23 §§ får det beslutas om utvisning ur undervisningslokalen, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering utanför den egna skolenheten, avstängning och omhändertagande av föremål. Även sådana åtgärder får vidtas endast om de står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter.

Av 5 kap. 9 § skollagen framgår att om en elev i förskoleklassen och grundskolan, vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare.

Av 5 kap. 10 § skollagen framgår att med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning enligt 9 § första stycket ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende. Av 6 kap. 7 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Av 6 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Av 6 kap. 10 § skollagen framgår att en lärare och annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Av 2 § förordning [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling framgår att en plan mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för.

Skolinspektionens bedömning

Av Skolinspektionens intervjuer med elever och lärare framgår att det inte alltid rådet studiero på skolan. Av utredningen framgår dock att det pågår ett arbete för att skapa studiero och att situationen har förbättrats under det här läsåret.

Skolinspektionen bedömer därmed att det av ovan redovisade omständigheter inte framkommer annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom områdena trygghet och studiero samt arbetet mot kränkande behandling. Ärendet ska därför avslutas i dessa delar.

X Anna Hultgren

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Hultgren

X Jenny Lind

Föredragande
Signerat av: Jenny Lind

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Alice Odéen medverkat.